

poguessin escapar.

ETIM. Del català *capolar* 'tallar a trossos' (< del llatí *CAPPULARE*), en el sentit de muntanya tallada, és a dir 'penya-segat' (cf. *DECat* II, 534b23-44). J. F. C.

Capons, -pona, V. Copons

El CAPORUTXO

La considerable muntanya de la Font de la Figuera, tan característica d'aquest poble. És la punta oriental de la important muntanya que marca per allí el límit occidental del País Valencià i de les terres catalanes; la serra continua cap a l'OSO. i solament la seva punta oposada és a la r. d'Almansa, o sigui la frontera lingüística; el cim més alt d'aquesta serra no és en el Caporutxo sinó 1k2 més al SO., a la Penya Foradada (978 alt.), però el Caporutxo (901 alt.) forma una punta aguda i avançada cap a l'E.

PARÒNIMS: *Serrat de Caputxet*, 2025 alt., a Caudiers (Conflent).

Els Caputxets, partida del terme de Petrer (Valls del Vinalopó).

Caputxo, partida de Sant Joan d'Alacant (Alacantí).

Capotxi, partida de Castalla (Alcoià).

Mas del Caputxo, partida de l'Alcora (Alcalatén) (xxix, 118.1).

El Caputxo, partida de Callosa d'En Sarrià (Marina Valenciana) (xxxiv, 182.12).

Mas de Caputxo, en el terme de Xixona (xxx, 90.1).

ETIM. *El Caporutxo* és molt conegut a tota la vall (a Montesa ja en van parlar a JCor.: xxxii, 59.13). Un lloc tan important és de creure que tingui un vell nom autòcton, i no pas un castellanisme; és clar que no pròpiament català, sinó mossàrab. No hi deu haver relació gaire íntima amb el català *caputxa* (italianisme arrelat per influència franciscana) ni amb el castellà *caperuza*, per més que *kabbús* o *kapûč* vagi existir també en mossàrab (> cat. *gambuix*) (cf. *DCEC* I, 659), però ni el sentit d'aquest ni el d'aquell no serien adequats (llur sentit bàsic, com escau a un derivat de *capa*, és el de tapadora del cap, abrís del cap, i no pas el de cim de la persona o del vestit).

En definitiva pot ser derivat del català *cap*, que significa 'extrem', sovint 'capdamunt', i fins i tot 'cim' (això sobretot als Pirineus), tenint en compte que *-erutxo* és un sufix conegut (= cast. *caperuza* etc.). Però també podria ser derivat del mot que en català ha revestit la forma *cóp*, amb accepcions que impliquen la idea de 'capciró', 'extrem abombat (d'una cosa)'; *Cóp* és en primer lloc 'cim d'un turó (rocós, sembla)' en els escrits de l'alcoià Martí i Gadea. Es tractaria, llavors, d'una dissimilació d'una forma mossàrab **koperučo* o **koporučo*, formada amb el sufix compost *-er* + *-UCIU*. Versemblant que se sumessin i coincidissin les dues filiacions; cf., encara, *capciró*. (Veg. *DECat* II, 527b1-39). J. F. C.

Cap-Pegrós, V. vol. I, 97.4 *Caprala* (Petrer), V. *Caro*

CAPSACOSTA

1) Serra pirinenca que s'estén a l'Est de Sant Joan de les Abadesses, pròpiament nom de la collada per on es passa d'allí cap a la Garrotxa.

2) *Capella de la Serra de Capsacosta*, segons C. A. Torras (*Berg.*, 23) és una gran casa de pagès al cim de la serra, entre el Llobregat i el torrent de la Sala, sobre Puig-reig, mitja hora al NO.

ETIM. És un compost de *cap* (*de*) *sa costa*, és a dir 'el cim de la pujada'. J. F. C.

CAPSEC

Agregat de la Vall de Bianya (Garrotxa).

PRON. MOD.: *kapsék*, oït a Bianya per Casac.

DOC. ANT. *Cubile Seccho* a. 941 (Colle. Moreau VI, 171r); *Cubilisicco* a. 1017 (Balari, *Origenes*, 165; cf. Monsalvatje XVII, 281; XVII, 190); *Cuilsech* a. 1195 (*BABL* IV, 246); *Cuuil sech* a. 1266 i 1266 (Alart, *Dicc.*); *Causech* a. 1359 (*CoDoACA* XII, 107).

ETIM. Del llatí *CUBILE SICCUM* 'jaç o jaça', és a dir, era una pleta on jeia el bestiar, en la qual l'herba s'assecava aviat. *CUBILE* > *cuil* > *cul-sec*. Atès que el nom, com és fàcilment comprensible, es prestava a jocs de paraules de sentit ridícul, la primera part del NL va ser substituïda pel nom d'una altra part del cos. Aquest canvi va ser facilitat perquè a l'altre extrem de la vall hi ha la ben coneguda collada de *Capsacosta* (cf. *E.T.C.* I, 9; *DECat* II, 1025a24-34). J. F. C.

CAPSELL, Beni—

V. vol. I, 258.11 (cal notar que ja es troba doc. 1257: «6 jovades de terra a Planes, en l'alqueria de *Benachapsel*» (MtzFdo., *Doc. Val. ACA*, número 63).

CARABADIUS

Partida del terme de Sant Julià de Lòria (Andorra).

ETIM. Esquemàticament CREPATIVOS (LAPIDES) derivat romànic de *CREPARE* 'rebrant, trencar-se', 'roques trencadisses o arrencables' (cf. *DECat* II, 1031b 60-1032a9). Cf. *Cabradis*. J. F. C.

CARABANXEL, CARAMANDAIS

1) *Carrer Carabanxel*, a Algar (Camp de Morvedre). Oït *-ncél* per JCor. (xxx, 41.5). No essent més que un carrer, deu ser un post-topònim. (Sobre el castellà *Carabanchel* i *Caramanchel*, que segons Menéndez Pidal (*El Substrato Mediterráneo Occidental*, 10-11) ve d'una paraula il·lírica o lígur que significava 'pedra', cf. *Top. Hesp.* I, 298-299).

2) *Caramandais*, V. vol. II, 95b57, s. v. *Alcàmera*. J. F. C.

[Com que amb *Caramanchel* i amb l'il·liri *Karawan-ken* també es relacionen, d'una banda, el NL cast. *Caravantes* (prov. Sòria, Toledo i Ci. Real), *Caravanzo*, poble d'Astúries = *CARAVANTIUS*; per l'altra el cat. *carant*, *Carançà* (art. infra); i *KARANTIOS*, nom d'un príncep il·liri (*E.T.C.* II, 215); el nom de *Caramandais*, pda. de Parcent (xxxiv, 138.7) deu venir d'un pre-romà **CARAVANT-ARIOS* derivat de la mateixa arrel il·li-